

доступа к знаниям и информации важны), развитие экологическая (увеличение доли торговли органическими продуктами и экологически чистыми продуктами, снижение антропогенного воздействия на окружающую среду, сохранение природного и биологического потенциала стран).

Литература

1. Boldureanu, G., Ionescu, A.M., Bercu, A.M., Bedrule-Grigoriuță, M.V., & Boldureanu, D. (2020). Предпринимательское образование через успешные предпринимательские модели в высших учебных заведениях. Устойчивость, 12, 1267. <https://doi.org/10.3390/su12031267>

2. Guerrero, M., Liñán, F., & Cáceres-Carrasco, F.R. (2020). Влияние экосистем на предпринимательский процесс: сравнение между развитыми и развивающимися экономиками. Экономика Малого Бизнеса, <https://doi.org/10.1007/s11187-020-00392-2>

3. Fischer, B., Guerrero, M., Guimón, J., & Schaeffer, P.R. (2020). Передача знаний для экономных инноваций: где находятся предпринимательские университеты? Журнал управления знаниями, 25(2), 360-379.

4. Джонс, Р. У., и Кержковский, Х. (2018). Роль услуг в производстве и международной торговле: теоретические основы. Главы Всемирной научной книги, 233-253.

5. Лимер, Э. Э., и Стерн, Р. М. (2017). Количественная международная экономика. Раутледж.

Манасбаева А.К., 2 курс магистранты, Елтай З.М., 1 курс (академик Е.А. Бөкетов атындағы ҚарУ)

Ғылыми жетекші – э.ғ.к., профессор Дарибеков С.С.

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ИННОВАЦИЯЛЫҚ КӘСІПКЕРЛІКТІҢ ДАМУЫ: ҮРДІСТЕР МЕН ПЕРСПЕКТИВАЛАР

Қазіргі жағдайда экономиканың ғылымды талап етуші салаларындағы отандық кәсіпорындардың қызметі бәсекеқабілеттілікке қол жеткізудің негізгі жолы сияқты. Әсіресе, инновациялық қызмет кәсіпорын қызметінің шекті нәтижесіне макроэкономикалық көрсеткіштердің өзгерісінен алдымен өндірілген өнім нарығының құрылымына байланысты болады. Бұл жағдайда әдетте инновациялық қайта құрылу әдісі ретінде бизнес – үрдістердің реинжинирингі табылады. Ғылымды қажет етуші саладағы отандық кәсіпорындарда өтетін инновациялық үрдістер жеткілікті дәрежеде әр түрлі маркетинг, құрылыс, жаңа өнімнің технологиялық даярлығы мен кәсіпорынды басқару да қамтиды.

Инновациялық кәсіпкерлік – бұл жаңа нәрселерді жасаудың ерекше жаңашылдық процесі, шаруашылық жүргізу процесі, оның негізінде үнемі жаңа мүмкіндіктер іздеу, инновацияға бағдарлау жатыр. Ол кәсіпкердің жаңа жобаны жүзеге асыру немесе қолда бар, сондай-ақ бұл ретте пайда болатын

қаржылық, моральдық және әлеуметтік жауапкершілікті жақсарту жөніндегі барлық тәуекелді өзіне алуға дайындығымен байланысты.

Инновациялық үрдістердің көптүрлігіне қарамай, кәсіпорынның инновациялық қызметінің негізін өзіне өнімдік және үрдістік инновация енгізетін технологиялық инновацияны игеру мен жасау құрайды. Сонымен бірге технологиялық инновацияны жасау, кәсіпорында ұйымдық инновацияның пайда болуына әкеледі. Сонымен қатар аталған инновация түрлері өнім өндіруге жаңа ресурстарды талап етеді, олар материалдыны қоса және жаңа өнімді өткізу үшін жаңа маркетингтік механизмдерді де талап етеді. Сондықтан кәсіпорында инновациялық қызметпен қоса инновацияның басқа да түрлері де қолданылады, олар ұйымдық, басқару, ресурсты және маркетингтік. Осылай кәсіпорында белгілі түрде өзара байланысқан инновациялық жүйе қалыптасады [1].

Осы кезде кәсіпорынның инновациялық қызметтерін біртұтас сияқты басқару міндеті туады. Бұдан шығатыны жалпы бәсекелік стратегия негізінде кәсіпорында инновациялық стратегия пайда болады. Бұл стратегия кәсіпорын қызметінің стратегиялық мақсатына жету жолы болып табылады.

Стратегиялық мақсаттарға жетудің басқа жолдарынан айырмашылығы инновациялық стратегияның қағидалық жаңалығы.

Сыртқы және ішкі инновациялық стратегия факторларына байланысты кәсіпорын стратегиясы да түрлі болады. Сондықтан кәсіпорынның жалпы бәсекелік стратегияға сәйкес келетін стратегиялар қосындысын қарастыру қажет. Жалпы жағдайда инновациялық стратегия кәсіпорынның қарқынды қызмет етуіне бағытталады. Өндірістік үрдістің жоғары технологиялығы мен қызметтің диверсификациясына сүйенеді. Экономиканың ғылымды талап етуші өнім өндіруге қажет және оны даярлаудағы технологиялық үрдістерге қажет қаржы ресурстарының тапшылығымен түсіндіріледі. Сондықтан бұл жағдайларда инновациялық стратегия нарықтық ортадағы кәсіпорынның бәсекеқабілетті механизмі ретінде көрінуі қажет.

Кәсіпорынға сыртқы және ішкі әсер етуші факторлардың сәйкестігіне байланысты, стратегиядағы инновациялық құраушының үлесі түрлі болуы мүмкін. Бұл сәйкесінше кәсіпорын өндірістік және инновациялық қорының ұлғаюына әкеледі. Сонымен қатар инновациялық потенциалды құру интеллектуалды меншікті құру мен сатып алумен байланысты, дәлірек өндірісте жаңа құрылған жоғары технологиялық ұйымдық-өндірістік құрылымдар үшін жаңа негізгі құралдар мен материалды ресурстарды алу арқасында жүзеге асады [2].

Өз кезегінде жоғары потенциал кәсіпорынмен технологиялық және басқа инновация түрлерін қолдануға негіз болып табылады, өйткені жаңа активтерге ие болған кәсіпорын түрлі енгізулерге сезімтал болады.

Отандық экономикада иемдену факторларының әсерінен пайда болушы интеграциялық үрдістер, ең алдымен ұйымдық және басқару инновацияларын жасау мен енгізумен байланысты. Мұндай тұрғы кәсіпорындар мен тұтас салалардағы құрылымдық қайта құрулармен түсіндіріледі.

Экономиканың иемденуі интеграциялық қағидалардың басқару, құрылымдарын құру қажеттілігімен түсіндіріледі. Жасалып жатқан интеграциялық құрылымдар шеңберінде кәсіпорын нарықтық құрылымдардың түрлі элементтерімен ара қатынаста болады.

Оларға ресурстар мен жабдықтаушылар, өнімді тұтынушылар, кәсіпорын инжинирингтік қызмет тұтынушылар мен бәсекелестерін т.б. жатады. Сонымен қатар басқару құрылымы тік және көлденең құрылуы мүмкін. Бірінші жағдайда жоғары технологиялық кәсіпорындардың ресурспен жабдықтаушылармен, тұтынушылармен; екінші жағдайда басқа кәсіпорындармен, оның ішінде бәсекелестермен байланыс жеке кәсіпорынның инновациялық қызметін бағыттап, технологиялық дамудың басым бағыттарына түрлі ресурстарды жинау.

Сондықтан, қалыптасқан жағдайда өнімді сақтап қалу үшін кәсіпорындар өз қызметін диверсификациялап, инновациялық үрдіске бағытталуы қажет.

Әдебиеттер

1. Широков Б.М. Малый бизнес. Финансовая среда предпринимательства / Б.М. Широков. - М.: Финансы и статистика, 2017. - 496 с.
2. Чеберко Е.Ф. Основы предпринимательской деятельности. История предпринимательства: Учебник и практикум / Е.Ф. Чеберко. - Люберцы: Юрайт, 2016. - 420 с.

Макридов В.Д., 1 курс (КарУ им. академика Е.А. Букетова)
Научный руководитель – к.э.н., профессор, академик МАИ Ержанова С.К.

ОСОБЕННОСТИ МЕХАНИЗМА УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫМ ПОТЕНЦИАЛОМ ПРЕДПРИЯТИЙ В СФЕРЕ ПРОИЗВОДСТВА

На начальном этапе исследования необходимо определить понятие «механизм» и его происхождение. На сегодняшний день существует множество мнений о содержании термина «механизм» в экономической науке. Сам термин «Механизм» происходит от греческого «mechanе», что означает «инструмент», «машина». В словаре В.И. Даля [1] механизм рассматривается как машинное устройство; механический (механический) – бессознательный, беспроблемный, непроизвольный, где человек мыслит как машина. В небольшом толковом словаре русского языка В.В. Лопатин [2] трактует механизм как устройство, устройство, состоящее из подвижно связанных частей, выполняющих заданное движение под действием прикладных сил. Приведенные выше понятия термина «Механизм» раскрывают техническую сторону этого понятия. В переносном смысле механизм определяется системой или набором процессов, устройством, определяющим любой вид деятельности.

При разработке инновационного механизма промышленных предприятий необходимо исследовать и учитывать процессы циклического изменения экономической активности рыночной среды, основные тенденции развития